

שיווי משקל כללי במשק סגור – משק באבטלה

נקיים דיון על ההשפעות ההדדיות בין שוק הכסף לשוק הסחורות ולהיפך כתוצאה משינויים שחלים באחד השווקים או בשניהם.

מצב מוצא: שיווי משקל של אבטלה (יש פער דפלציוני)

הנחת דיון: מחירים קשיחים כלפי מטה ($P =$), המחירים אינם משתנים)
הערה: אם משק נמצא באבטלה, גם לאחר השינוי הוא נשאר באבטלה.

1. הציבור מעוניין **לחסוך פחות** בכל רמה של הכנסה פנויה וריבית.

המשמעות היא שהציבור מוציא יותר, כלומר, C_0 עולה.

נצייר שתי עקומות לתיאור שני השווקים.

במקרה זה, השינוי מתחיל בשוק הסחורות.

הגורם שמתחיל את התהליך מראה את הכיוון הסופי של התהליך.

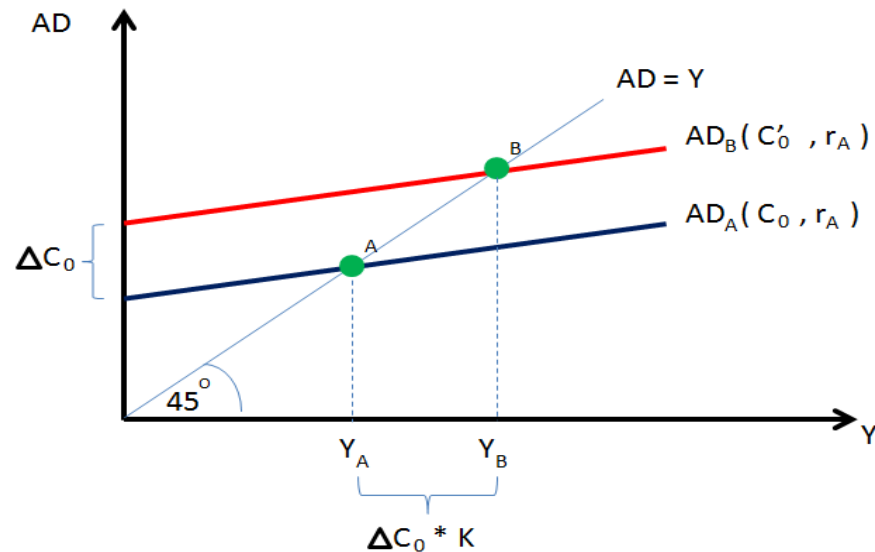
בדוגמא שלנו, אם השינוי היה ב C_0 אז הצריכה הפרטית תעלה, התוצר יגדל. אך בעוצה חלשה

יותר מהשינוי המקורי.

נתאר את התהליך באמצעות תרשים זרימה:

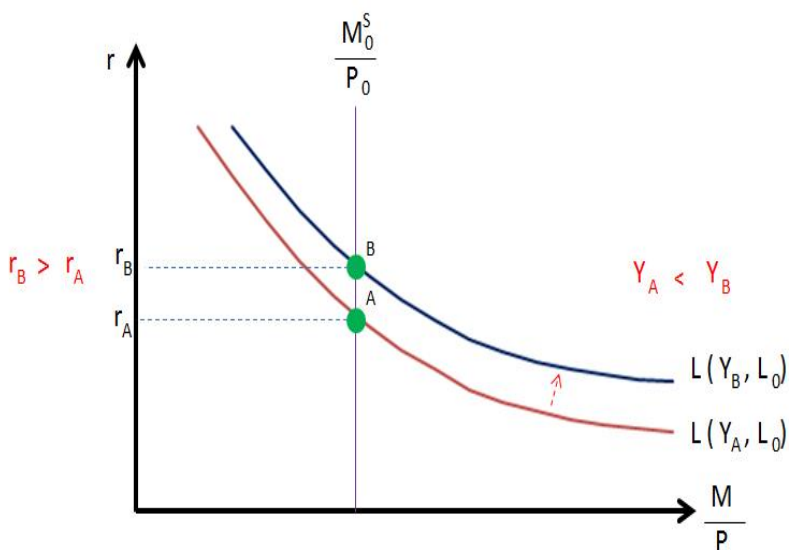
תיאור גרפי

על גבי גרף שוק הסחורות, השינוי ייראה כך:

עקב הגידול בצריכה הפרטית, עקומת הביקוש המצרפי תעלה ונקבל שיווי משקל חדש בנקודה B. התוצר יגדל בגודל השינוי כפול המכפיל.

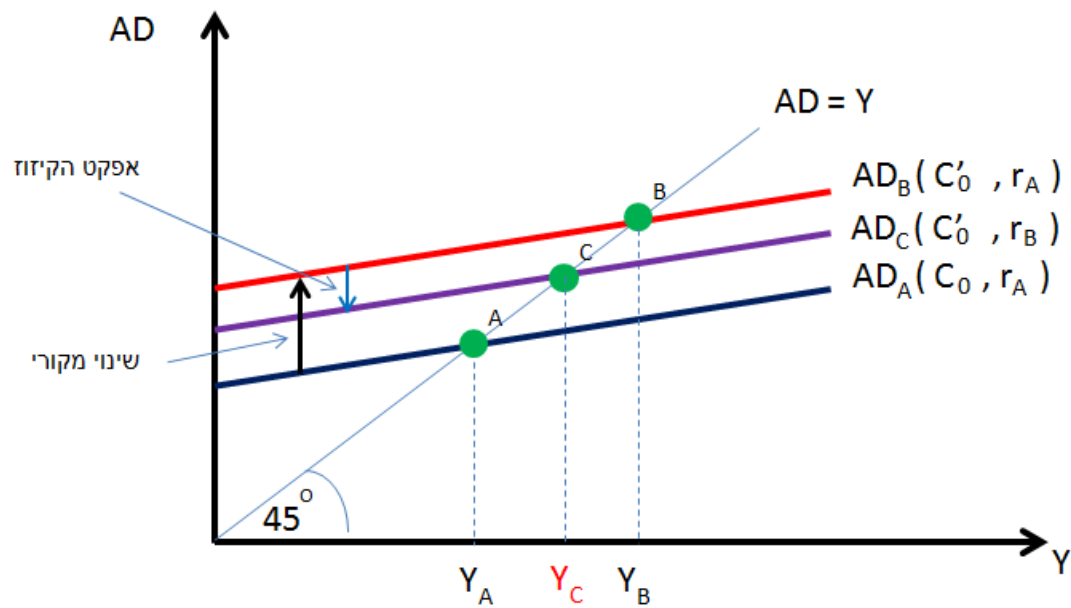
שלב השינוי המקורי הסתיים, כעת, נעבור לאפקט המשני, **אפקט הקיזוז**.

נסביר, בעקבות עליית התוצר, הביקוש לכסף עלה ועקומת הביקוש עלתה למעלה וימינה, מה שגרר את עליית הריבית. כלומר, הריבית בנקודה B, גבוהה מזו שבנקודה A.

זהו אפקט הקיזוז והוא אפקט ממתן בלבד.

כלומר, במקרה זה, בעקבות אפקט הקיזוז, הביקוש המצרפי ירד קצת (פחות ממה שעלה). לפיכך, עקומת הביקוש המצרפי תרד ונקבל נקודת שיווי משקל חדשה, C.

א. מה יקרה למשתנים המקרו כלכליים בשיווי משקל בסוף התהליך (תוצר, ריבית, צריכה פרטית, השקעה, חיסכון) ?

שימושים	מקורות
C	Y
G	
I	

ב. מה יקרה לחיסכון, אם ידוע שההשקעה אינה תלויה בתוצר?

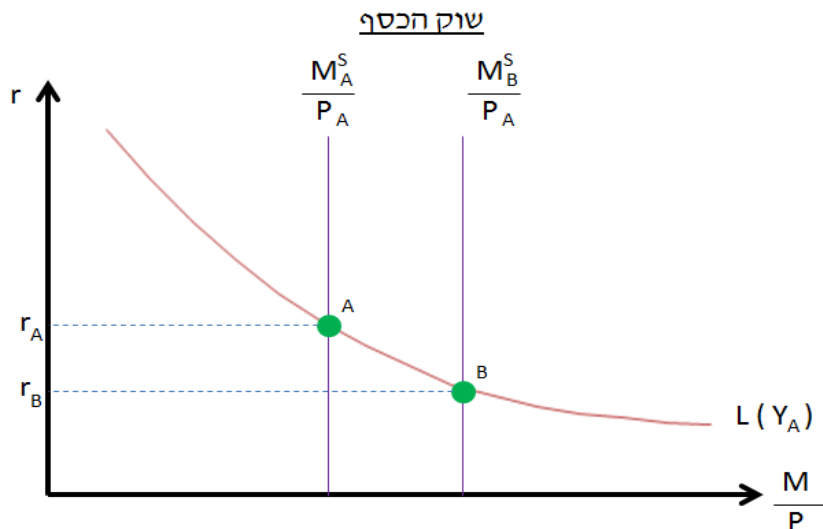
ג. חיזרו על סעיף א, בהנחה שהבנק המרכזי שומר על שער ריבית קבוע.

2. הרחבה מוניטרית – $\uparrow M$

הרחבה מוניטרית פרושה שכמות הכסף עלתה, לכן, הריבית תרד.

נתאר את השינוי המקורי באמצעות תרשים זרימה:

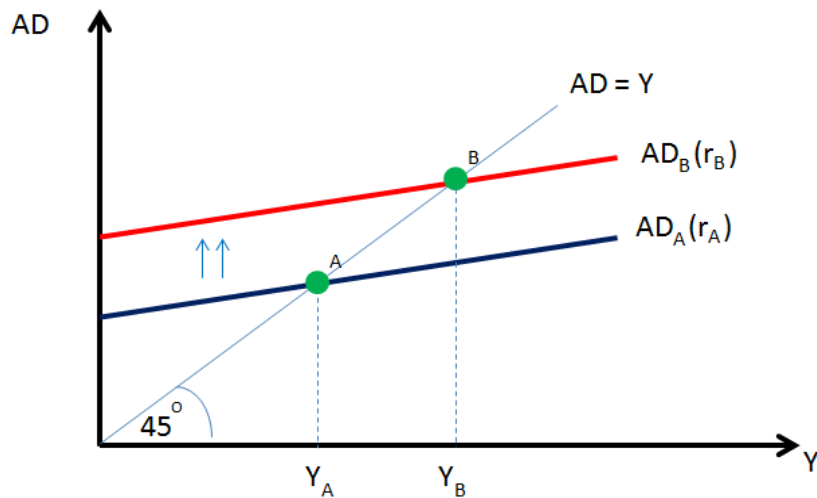
על גבי גרף שוק הכסף, השינוי יראה כך :

בגלל עליית כמות הכסף,
עקומת ההצעה זזה ימינה ועברנו
מנקודה A לנקודה B, ברמת
ריבית נמוכה יותר.

כעת, נתאר מה קרה בשוק הסחורות.
הריבית משפיעה על הצריכה הפרטית ועל ההשקעה.

ובגרף :

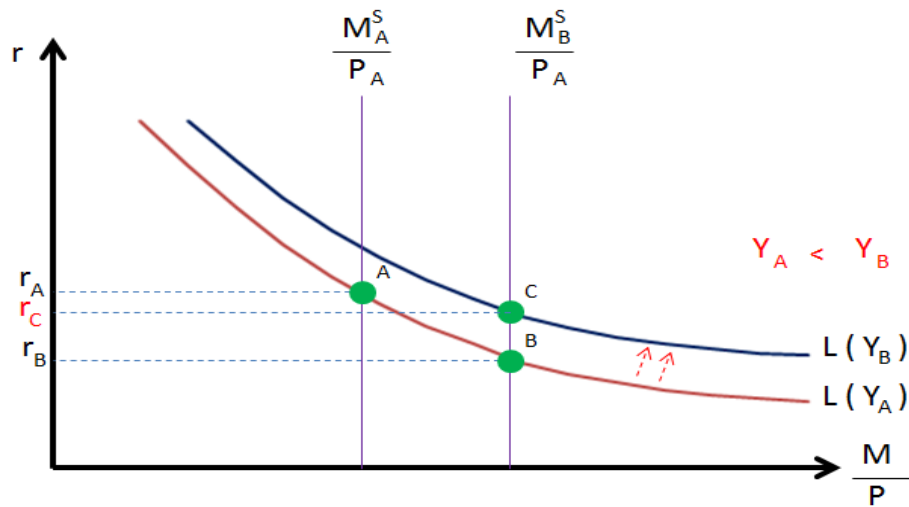

זזנו מנקודה A ל B.
התוצר עלה.

כעת, חל אפקט הקיזוז, כי מתקיים :

$$\uparrow r \Leftrightarrow \uparrow L(Y) \Leftrightarrow \uparrow Y$$

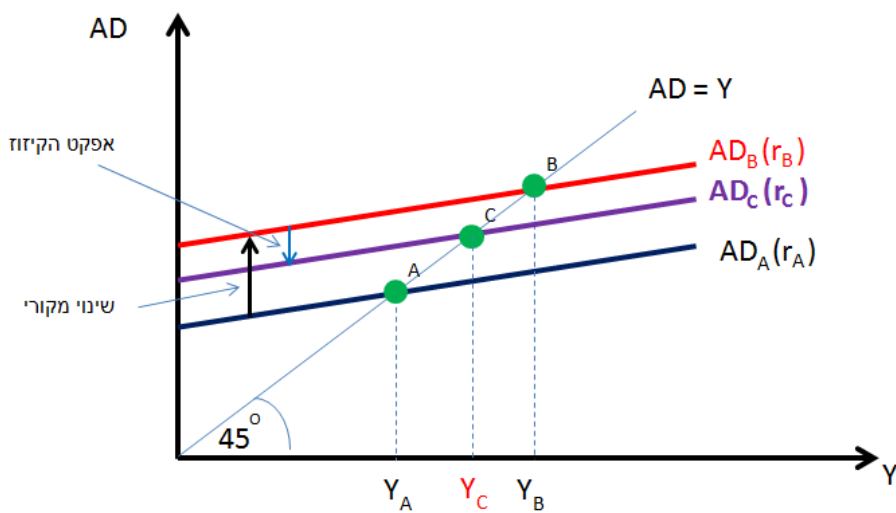
איך הדבר בא לידי ביטוי בגרף? עקומת הביקוש לכסף (L) זזה ימינה ועלתה.
קיבלנו נקודת שיווי משקל חדשה C בה הריבית נמוכה מהריבית ההתחלתית.

שימו לב!!!

אפקט הקיזוז מחליש את השינוי המקורי אך לא מבטל אותו.
ולכן:

כלומר, עקומת הביקוש
המצרפי יורדת עכשיו
ומקבלים גם בשוק
הסחורות שיווי משקל
בנקודה C

סיכום התהליך:

שימושים	מקורות
C	Y
G	
I	

3. הרחבה פיסקאלית

הרחבה פיסקאלית מתבטאת בתקציב הממשלה. כלומר, שינויים ב I_G , G ו- T .
נבחן מה קורה כאשר הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית. כלומר, $G \uparrow$.
נתייחס לשתי חלופות מימון:

א. מימון הגידול בהוצאות הממשלה ע"י מיסים.

$$\Delta G = \Delta T > 0, \text{ כלומר,}$$

ב. מימון הגידול בהוצאות הממשלה ע"י מכירת אג"ח לציבור.

נתאר את המתרחש בכל חלופה בנפרד ולאחר מכן נשווה בין החלופות.

שאלות בנושא רגישויות

1. משק מצוי בשיווי משקל של אבטלה. הממשלה הגדילה את הצריכה הציבורית במימון ע"י מכירת אג"ח לציבור. **שיעור עליית התוצר יהיה גדול יותר** כאשר:
  - א. הנטיה השולית לצרוך גדולה יותר.
  - ב. ההשקעה רגישה פחות לשינויים בשער הריבית.
  - ג. הביקוש לכסף רגיש יותר לשינויים בתוצר.
  - ד. הצריכה הציבורית במצב המוצא גדולה יותר.
  - ה. תשובות א ו ב נכונות.

2. משק נמצא בשיווי משקל של אבטלה. כתוצאה מפדיון של אג"ח, כמות הכסף במשק גדלה.

טענה 1 : שיעור עליית התוצר יהיה קטן יותר, ככל שההשקעה רגישה פחות לשינויים בריבית.

טענה 2 : שיעור עליית התוצר יהיה גדול יותר ככל שהביקוש לכסף רגיש פחות לשינויים בריבית (עקומת L קשיחה יותר)

